

Kamo to vodi?

Životni put višestrukog biblijskog pobjednika Gideona upozorava na dugoročne rezultate. Započeo je borbom protiv krivih ideala, a kako će završiti?

■ Piše p. Niko Bilić, SJ (dr. teol., FFDI, Zagreb)

Gideon, biblijski junak koji se iz siromaštva i straha uzdiže do najvećih pobjeda, aktualan je za suvremenu športsku karijeru. Opisom u Knjizi Sudača (Suci 6-8) podsjeća na „razlikovanje duhova” sv. Ignacija Lojolskog koji upozorava da treba pažljivo gledati kakvi su rezultati na dugi rok i koji je ukupni završetak.

■ Teški uvjeti

Gideonovo doba obilježeno je međunarodnim ekonomskim izrabljivanjem. Strane sile, koje predvodi „Midjan”, imaju uza se i „Amaleka”, iskonsko zlo koje se samo uz molitvu pobjeđuje (usp. Izl 17). Brojem uspoređeni s „pijeskom na obali morskoj” (Suci 7,12) uporno pljačkaju urod. U tom gorkom siromaštvu odrasta mladić Gideon, usto najmlađi u obitelji ili, prema izvorniku, „maleni” (6,15). Naknadno saznajemo da su mu braća okrutno ubijena (8,19). Međutim i u takvim uvjetima Gideon je aktivan i zalaže se. Svim je silama angažiran u žetvi, a svojim riječima pokazuje da usred opće letargije pamti oduševljenje i prave ideale (6,11.13). Suvremeni šport poznaje mlade ljude koji su u oskudici marljivom vježbom započeli - i daleko dogurali.

Gideona muči strah. Na početku se plašio svoje obitelji i sugrađana (6,27), a poslije kao uspješan voditelj još osjeća strah pred protivničkim taborom (7,10). Žed za sigurnošću jasno pokazuje kad traži znak (6,17) i kad otvoreno iznosi svoje

očekivanje pred Bogom (6,36). Upravo ga susret s Bogom pokreće na akciju koja dovodi do silnog uspjeha: četrdeset godina blagostanja za cijeli narod (8,28) i puna mjeru osobnog života (8,32).

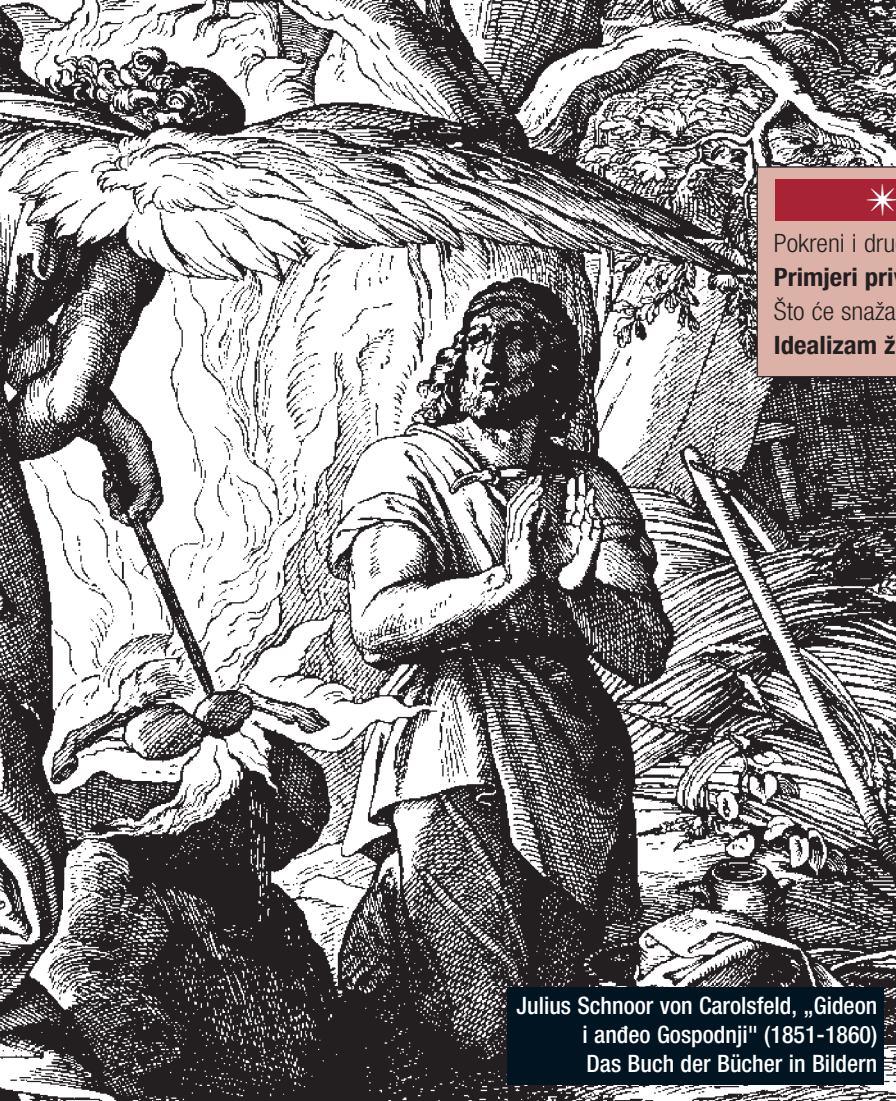
■ Važna je snaga

Gideon mora svojom snagom do pobjede koja vrijedi za cijeli narod (6,14). U godini Olimpijskih igara jasno nam je koliko zalaganje jednog športaša promovira njegovu domovinu.

Riječ je ponajprije o fizičkoj snazi koju u Bibliji simboliziraju ruka i mač. Već za prve zadaće Gideonu je potrebno dovoljno mišića da ukloni objekte lažnog kulta i od istog materijala sagradi nove (6,25-31). Gideon zna kolik je zadatak povjeren njegovoj ruci i o tome govori u molitvi (6,36). A Bog, i onda kad mu do kraja reducira broj suradnika, ipak jamči Gideonu da će svojom snagom ispuniti poslanje (7,7.9). Sami protivnici (7,14) i njihovi vođe (8,21) prepoznaju Gideonovu moć.

Duševnu i socijalnu jakost Gideon pokazuje od početka kad mora dirnuti u tradiciju i ispravljati uvriježene ideale (6,25). Nastupa kao voditelj momčadi od deset momaka (6,27) pri čemu moderni čitatelj takoreći nužno pomišlja na nogometnog kapetana. Gideon postaje vođa koji okuplja svoj rod (6,34) i potom doslovce „sav narod” (7,1). Prema biblijskom tekstu uspio je pokrenuti 32 tisuće sljedbenika (7,3)! Svaka

Julius Schnoor von Carolsfeld, „Gideon i anđeo Gospodnji“ (1851-1860)
Das Buch der Bücher in Bildern

* iskrice *

Pokreni i druge!

Primjeri privlače - nažalost i negativni.

Što će snažan mišić bez misli-vodilje?

Idealizam žudi za neprolaznim idealom

suvremena športska manifestacija najbolje dokazuje kolika je mudrost pronaći velik broj suradnika. Gideon zna rasporediti ljude, koncipira i provodi dobru taktiku (7,16). Svjesno samoga sebe stavlja za uzor (7,17). Spretan je u konfliktima s vlastitim ljudima (8,2). Športsku dovitljivost pokazuje kad ulazi u svijet protivnika. Sluša što govore (8,11), saznaje njihovo duševno stanje i motiviranost (8,15).

Gideon će se susresti i s onima koji po svaku cijenu traže pobjedu prije nego mu priznaju autoritet (8,6). I za njih će imati odgovor, ali tu se već daje voditi osvetoljubivošću (8,17).

■ Gdje je problem?

Gideon je započeo boreći se protiv klanjanja lažnim bogovima, a na kraju upravo u to upada. Rješavanje dubljih - teoloških - problema, čime je ispravno počeo, kod njega se samog izopačuje. Ne prijetite li na sličan način doping i mito zdravom idealizmu i entuzijazmu koji stoje na početku svake športske karijere?

Korake koji Gideona vode do kobnog završetka naći ćemo prvo u doslovnom prelaženju granice. Poslan je osloboditi obećanu zemlju od izrabljivanja, a on prelazi preko Jordana (8,4). Gruba prijetnja (8,7) i osveta koju provodi nad onima koji su odbili suradnju (8,16) vode do lude agresivnosti na koju tjera svoga još maloljetnog sina (8,20). Naknadno je jasno da i skupljanje bogatstva (8,26) i spolna razuzdanost (8,30) stvaraju nemoralni preokret: vlastitim je primjerom vodio u pobjedu, a sada u propast. Gideonova nejasna religijska praksa (8,27) vodi u otvoren gubitak vjere u cijeloj zajednici (8,33).

Literatura

1. Assis, E. (2005). Self-interest or communal interest. An ideology of leadership in the Gideon, Abimelech and Jephthah narratives (Judg. 6 - 12), Leiden
2. Schulz, A. (1926). Das Buch der Richter und das Buch Ruth, Bonn
3. Wolf, H. W. (1973). Anthropologie des Alten Testaments, München
4. Wong, G. T. K. (2007). Gideon: A new Moses? u: Reflection and refraction. Studies in biblical historiography in honour of A. Graeme Auld, 529-545, Leiden

J.J. Tissot, Andeo pali vatru na Gideonovu oltaru (1896-1900), akvarel